

# Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 41.

Vydána dne 10. října 1951.

Cena Kčs 1.—.

## OBSAH:

77. Nařízení o středních zdravotnických pracovnících.

## 77.

## idní nařízení

ze dne 11. září 1951

o středních zdravotnických pracovnících.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 4 odst. 1 zákona č. 170/1950 Sb., o zdravotnických povoláních:

## § 1.

(1) Úkolem středních zdravotnických pracovníků je spolupracovat na jednotné, hodnotné a účelné zdravotní péči o člověka tím, že mu pod odborným vedením, nebo podle povahy práce samostatně, svědomitě poskytují ten druh zdravotní služby, ke kterému jsou odborně vyškoleni a vycvičeni, a dbát při tom o soustavné zvyšování zdravotní úrovně a zdravotního uvědomění lidu. Tyto úkoly plní především v zařízeních státní zdravotní péče.

(2) Střední zdravotničtí pracovníci jsou: zdravotní sestra, dětská sestra, porodní asistentka, dietní sestra, rehabilitační pracovník, sanitární pracovník, zdravotní laborant, roentgenologický laborant, lékárenský laborant, zubní laborant a oční optik; tento okruh středních zdravotnických pracovníků lze prováděcími předpisy přizpůsobovat potřebám státní zdravotní péče.

## § 2.

Zdravotní sestra pracuje ve všech oborech ochranné i léčebné péče. V léčebně preventiv-

ních zařízeních lůžkových i ambulantních poskytuje odbornou ošetrovatelskou péči jednak samostatně, jednak podle pokynů lékaře, a spolupracuje při lékařském vyšetřování, ošetrování a poskytování zdravotnických pokynů. Při návštěvní službě v rodinách a na pracovištích vyhledává osoby potřebující zdravotní péči, soustavně sleduje zdravotní stav obyvatelstva nebo jeho jednotlivých skupin, zjišťuje sociální a zdravotní podmínky jejich života a provádí ochranu jejich zdraví jak radou a zprostředkováním nápravy zjištěných závad, tak i potřebnými ošetrovatelskými zákroky a doзором na zachovávání lékařových rad. Účastní se zdravotně osvětové činnosti výchovou jednotlivců i skupin v oboru své působnosti, spolupracuje při výchově zdravotnického dorostu a při zdravotnickém výzkumu.

## § 3.

Dětská sestra pracuje ve všech oborech ochranné, léčebné a zdravotně-výchovné péče o děti do 15 let, především však o kojenče a batolata. V léčebných a ošetrovacích ústavech provádí základní vyšetřování diagnostická, ošetruje děti jednak samostatně, jednak podle pokynů lékaře, kontroluje kojení a dohlíží na hygienu matek, které jsou s dětmi v ústavu, a připravuje výživu pro uměle živěné kojenče. Ve zdravotnických střediscích se účastní lékařského vyšetřování dětí a poskytuje pod vedením lékaře ošetření a rady o životosprávě. Při návštěvní službě v rodinách a ve školách soustavně sleduje zdravotní stav dětí a vliv prostředí na jejich vývoj, dozírá na dodržování hygienických pravidel a na dodržování individuálních lékařových rad; provádí potřebné zákroky ošetrovatelské, vyhledává a zjišťuje

zdravotnické závady a stará se o jejich odstranění. Na všech úsecích své práce se stará o duševní vývoj dětí a o jejich hygienickou výchovu. Provádí lidovou výchovu ve svém oboru, účastní se výchovy zdravotnického dorostu a zdravotnického výzkumu.

## § 4.

Porodní asistentka pečuje o ženy s hlediska mateřství. V lůžkových ústavech a zařízeních poskytuje pomoc při porodu pod vedením lékaře a ošetřuje matky po porodu. V porodnických okresech sleduje ženy těhotné v domácnostech, pracuje ve zdravotnických střediscích a poskytuje samostatně pomoc při porodech v domácnosti; při patologických porodech se postará o přivolání lékaře a poskytne pomoc do jeho příchodu nebo do odvezení rodičky do nemocnice. Ošetřuje šestinedělky a novorozence. Při veškeré své práci vychovává ženy k mateřství, propaguje hygienu ženy, kojení a správné ošetřování kojence; účastní se na výchově zdravotnického dorostu.

## § 5.

Diétní sestra zajišťuje zejména v léčebných a ošetrovacích ústavech a lžních podle pokynů lékaře, aby byla hygienicky připravována a podávána hodnotná a vhodná strava. Sestavuje jídelní lístky pro diety všeho druhu. Sleduje účinky předepsaných diet na ošetřované a jejich choroby a podává o tom zprávy ošetřujícímu lékaři. Propaguje zásady správné výživy a účastní se v tomto oboru zdravotnické výchovy jednotlivců a skupin obyvatelstva, i výchovy zdravotnického dorostu.

## § 6.

Rehabilitační pracovníci pečují o zachování a navrácení pracovní schopnosti, když byla ohrožena nebo snížena úrazem, nemocí nebo jinými zdraví škodlivými příčinami, tím, že aktivisují duševní a tělesné schopnosti nemocných a rekonvalescentů, hlavně v rehabilitačních stanicích, ústavech a po případě v závodních zařízeních. Jsou to podle prostředků, kterých k tomuto cíli používají: fysiotherapeuté, evičitelé léčebného tělocviku a instruktoři léčby prací. Rehabilitační pracovníci působí na nemocného též po stránce výchovné, výukové i politické, aby posílili jeho vůli začlenit se opět plně do života.

## § 7.

Sanitární pracovník pomáhá při pížení a kontrole hygienických a protiepidemických

opatření tím, že pod vedením lékaře-hygienika pečuje o odstraňování závad v oboru hygieny a v boji proti přenosným nemocem. Zúčastňuje se shromažďování statistických podkladů potřebných pro plánování a kontrolu hygienické a protiepidemické péče, a zdravotně osvětové práce v tomto oboru.

## § 8.

Zdravotní laboranti provádějí odborné laboratorní práce v laboratořích nemocničních, zdravotnických středisek a výzkumných, kontrolních a jiných zdravotnických ústavů a zařízení. Odebírají a zpracovávají materiál pro mikrobiologická vyšetřování, provádějí chemické analýsy, účastní se výchovy laboratorního dorostu a vedou záznamy pro vědecké zpracování. Pracují v oboru biochemie, mikrobiologie, hematologie a histologie.

## § 9.

Roentgenologický laborant pracuje na roentgenologických odděleních a v laboratořích zdravotnických ústavů a zařízení. Zhotovuje roentgenové snímky a podle pokynů lékaře provádí léčbu roentgenem a radiovým zářením.

## § 10.

Lékařský laborant vykonává v laboratořích práce v oboru výroby, přípravy a kontroly léčiv. Má v evidenci léčiva s expirační dobou a stará se o jejich včasnou výměnu. Pečuje o odborné skladování hromadně vyráběných léků. Přípravuje zásobní preparáty. Spolupracuje při přípravě léků a diagnostických a injekčních roztoků; sterilisuje. Může podle okolností prováděti taxaci a sestavování účtů i běžnou administrativní práci v lékárnách.

## § 11.

Zubní laborant provádí veškeré technické práce v zubních laboratořích. Zhotovuje umělé zubní náhrady všeho druhu a z různého materiálu podle individuálního řešení. Zhotovuje obturátory a orthodontické aparáty.

## § 12.

Oční optik zhotovuje podle lékařského předpisu pro oční vady korekční prostředky a oční prothesy, a přizpůsobuje je individuálním potřebám pacientů; spolupracuje při konstrukcích očních vyšetřovacích a léčebných přístrojů.

## § 13.

(1) Střední zdravotnické povolání může vykonávat československý občan, který je bezúhonný, tělesně a duševně způsobilý k výkonu svého povolání a získal odbornou způsobilost.

(2) Ministerstvo zdravotnictví může povolit výkon středního zdravotnického povolání cizinci nebo tomu, kdo získal odborné vzdělání nebo výcvik v cizině, jsou-li podle svého vzdělání a výcviku, po případě praktické činnosti způsobilí k výkonu tohoto povolání; toto povolení může ministerstvo zdravotnictví vázat na úspěšný výkon zkoušky.

## § 14.

Aby střední zdravotníci pracovníci mohli dobře plnit své úkoly, zejména aby se zajistilo, že úroveň jejich odborné práce bude stále zvyšována a přizpůsobována současnému stavu vědy, účastní se dalšího školení a výcviku; na úspěšný výsledek tohoto školení nebo výcviku lze vázat možnost dalšího výkonu povolání středního zdravotnického pracovníka. Školení a výcvik řídí ministerstvo zdravotnictví v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

## § 15.

(1) Působíště středních zdravotnických pracovníků určuje a mění krajský národní výbor podle směrnic ministerstva zdravotnictví tak, aby bylo v souladu s jednotným hospodářským plánem. Jde-li o přemístění středního zdravotnického pracovníka na působíště v jiném kraji — s výjimkou případů, kdy toto přemístění bylo zúčastněnými krajskými národními výbory dohodnuto — nebo vyžaduje-li to důležitý obecný zdravotní zájem, určuje jeho působíště ministerstvo zdravotnictví po slyšení zúčastněných krajských národních výborů.

(2) Při určování působíště dbá krajský národní výbor, po případě ministerstvo zdravotnictví zejména o to, aby byla zajištěna zdravotní péče o pojištěnce, zvláště pak zdravotní péče o pracující na závodech.

## § 16.

Krajský národní výbor, po případě ministerstvo zdravotnictví může uložit střednímu zdravotnickému pracovníkovi při určení působíště nebo kdykoli později určitý pracovní závazek v oboru státní zdravotní péče, a vyžaduje-li to důležitý obecný zdravotní zájem, též zvláštní úkoly na dobu mimořádné potřeby.

## § 17.

Krajský národní výbor zakáže střednímu zdravotnickému pracovníkovi výkon povolání, nesplňuje-li podmínky stanovené v § 13. Stejně opatření může krajský národní výbor učiniti též u středního zdravotnického pracovníka, který neplní povinnosti uložené mu zákonem o zdravotnických povoláních nebo předpisy vydanými podle něho.

## § 18.

O náhradách za výdaje, které vzniknou střednímu zdravotnickému pracovníkovi převzetím povinností uložených mu podle zákona o zdravotnických povoláních a předpisů vydaných podle něho, platí předpisy o náhradách cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, po případě předpisy o náhradách výdajů účastníkům školení.

## § 19.

Ustanovení §§ 15 až 18 se nevztahují na střední zdravotnické pracovníky branné moci. Na střední zdravotnické pracovníky Sboru národní bezpečnosti nebo Sboru vězeňské stráže se vztahují ustanovení §§ 15 až 18 jen pokud jde o výkon jejich povolání mimo tento služební (pracovní) poměr; při určování působíště a při ukládání pracovních závazků a mimořádných úkolů se těmto středním zdravotnickým pracovníkům umožní nerušené plnění povinností plynoucích z jejich služebního (pracovního) poměru.

## § 20.

(1) Blíží úpravu výkonu povolání středních zdravotnických pracovníků, s výjimkou středních zdravotnických pracovníků branné moci, Sboru národní bezpečnosti a Sboru vězeňské stráže, jakož i přizpůsobování okruhu středních zdravotnických pracovníků potřebám státní zdravotní péče provádí ministerstvo zdravotnictví v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a v součinnosti s jednotnou odborovou organizací; zejména vydá podrobnější předpisy

- a) o úkolech a rozsahu činnosti jednotlivých skupin středních zdravotnických pracovníků, a o odchylkách v jejich označení,
- b) o jejich odborné způsobilosti a o jejich dalším školení a výcviku,
- c) o jejich rozmístování.

(\*) Bližší úpravu výkonu povolání středních zdravotnických pracovníků Sboru národní bezpečnosti a Sboru vězeňské stráže provedou obecnými právními předpisy ministerstva národní bezpečnosti a spravedlnosti v dohodě s ministerstvem zdravotnictví.

#### § 21.

Opatření učiněná ve shodě s ustanoveními tohoto nařízení před jeho účinností platí jako opatření učiněná k jeho provedení.

#### § 22.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou je ministři zdravotnictví, národní obrany, národní bezpečnosti a spravedlnosti v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

arm. gen. Dr. Čepička v. r.

Kopřiva v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Rais v. r.